

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

1. Наблюдение на Плана.

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие, съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на Плана.

В цялостния процес на наблюдение и при спазване на принципа за партньорство следва да участва кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, представители на общинската администрация, представители на Общинския съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и представители на гражданското общество.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, наблюдението, оценката и актуализацията на ОПР на община Вършец следва да се позовава на следните принципи:

- единен подход за планиране и програмиране;
- концентрация на ресурсите;
- допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции;
- междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;
- партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.1. Система за наблюдение и оценка.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие цели осигуряването на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмиране, управление и ресурсното осигуряване на местното развитие, като са взети под внимание механизмите и процедурите, предвидени в Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие.

Системата осигурява ефективното изпълнение на Общинския план, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. В системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана влиза и Програмата за неговата реализация, която включва списък с дефинираните проекти и тяхната принадлежност и принос към целите, приоритетите и мерките, времеви график и финансови източници за реализация.

Системата за наблюдение и оценка обхваща източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация; индикаторите за наблюдение и оценка; органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа; системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Източници, начини и периодичност за събиране, обработка и анализиране на информация

Данните, въз основа на които се извършва наблюдението и оценката, съгласно чл. 79 от ППЗРР се събират от Националния статистически институт, от Агенцията по заетостта, както и от други надеждни регионални и местни източници на информация. Данните се събират, обработват и анализират ежегодно с цел да послужат за разработването на Годишен доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план (чл. 91, ал.2 от ППЗРР).

Индикатори за наблюдение и оценка

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец“, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Индикаторите за наблюдение и оценка на Общинския план за развитие съгласно чл.80, ал.1 от ППЗРР отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие, определени в него, въз основа на данните за физическото и финансовото им изпълнение. Те отчитат конкретните продукти, резултатите и въздействието от изпълнението на целите и приоритетите за развитие.

Органи за наблюдение на Плана, организация и методи на тяхната работа

Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на община Вършец съгласно чл.89 от ППЗРР е Общинският съвет на община Вършец. В процеса на наблюдение на изпълнението на ОПР, Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Функциите на органа за наблюдение на изпълнението на Общинския план развитие съгласно чл.81 от ППЗРР включват:

1. осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за местно развитие;
2. координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;
3. осигуряване съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;
4. обсъждане и одобряване на доклади за наблюдението на Общинския план за развитие;
5. осигуряване на комуникация и взаимодействие с административните структури, участващи в процеса на изпълнение на Регионалния план за развитие на съответния район от ниво 2 и на Общинския план за развитие;

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец“, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6. разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски;

7. определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Система на докладване и осигуряване на информация и публичност

Резултатите от наблюдението и оценката на Общинския план за развитие на община Вършец, съгласно чл. 82 от ППЗРР се отчитат при изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Монтана и на Националната стратегия за регионално развитие.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на Общинския план за развитие се осигурява от бюджета на общината.

1.2. Екип, извършващ наблюдението на изпълнението.

Кметът на община Вършец организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие. За целта той определя Оперативна Група за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР. Кметът определя конкретния състав на Групата със своя заповед, като представителите на Общинския съвет в групата се определят на заседание на Съвета.

Групата е в състав:

- секретар на община Вършец;
- двама общински специалисти;
- трима общински съветника;
- трима представители на НПО;
- трима представители на бизнеса и/или на браншови организации.

Към Групата за наблюдение на изпълнението на ОПР могат да се привличат експерти по регионално или местно развитие.

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец“, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Експертите, участващи в извършването на оценки на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие трябва да отговарят на редица изисквания, посочени в чл.83 от ППЗРР. При възлагане на оценки органите за управление на регионалното развитие изискват писмени доказателства за установяване на съответствието с изискванията на ал. 1 и за липсата на конфликт на интереси от кандидатите.

Основните функции на Групата за наблюдение и оценка са:

- Разглеждане и утвърждаване на индикаторите за наблюдение на изпълнението на плана;
- Извършване на периодичен преглед на постигнатия напредък в изпълнението на Плана;
- Разглеждане на резултатите от изпълнението на мерките и степента на постигане на целите;
- Разглеждане на резултатите от междинната оценка;
- Разглеждане на предложения за преразпределение на средствата по заложените мерки;
- Изказване на предложения за изменение на Плана с цел неговото подобряване.

1.3. График за наблюдение и реализация на Плана.

Оперативната група за наблюдение извършва следните дейности:

1. Ежегодни наблюдения - за изпълнението и напредъка по реализацията на Плана. За резултатите от наблюдението на изпълнението се изготвя Годишен доклад в съответствие с чл.91. ал.8 от ППЗРР.
2. Наблюдения при необходимост – при сериозна промяна в ситуацията, при задание от Общинския съвет и други, Групата изготвя документ, съгласно поставената задача.
3. Наблюдения в края на периода. Групата изготвя доклад за цялостното изпълнение на Общинския план за развитие, с оценка на постиженията и въздействието от реализацията на плана, оценка на ефективността на ресурсите, анализ на изпълнението,

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

изводи и препоръки за новия ОПР и др. Препоръчва се включването на външни експерти.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие на община Вършец се изготвя по определен от кмета на общината ред и се одобрява от Общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобрение от Общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на Общинския план за развитие.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се изпраща на председателя на Областния съвет за развитие на област Монтана в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Съдържание на годишния доклад за наблюдение

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, според чл.91, ал.8 от ППЗРР съдържа информация за:

1. общите условия за изпълнение на Общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
2. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
3. действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на Общинския план за развитие, в т. ч.:
  - а) мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
  - б) преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на Общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- в) мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Общинския план за развитие;
  - г) мерките за постигане на необходимото съответствие на Общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;
  - д) мерките за прилагане принципа на партньорство;
  - е) резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
4. заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

2. Оценка на Плана.

Оценката обхваща всеки стадий от жизнения цикъл на Плана – предварителна, междинна и последваща.

Предварителната оценка се разработва от независим оценител успоредно с подготовката на проекта на Общинския план за развитие. Тя съдържа прогнозна оценка за въздействието на Плана върху процесите на социално-икономическото развитие на общината (чл. 32 от ЗРР). Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

Междинната оценка на Плана се извършва по Системата за наблюдение и оценка, описана в точка 1. „Наблюдение на Плана”, от настоящата глава, която включва методика за измерване по определени индикатори, подходяща организация, събиране, обработка, анализ. Тя се извършва, съгласно чл. 33 от ЗРР, не по-късно от 4 години от началото на периода на неговото действие, който е 7 години, т.е. до края на 2017 г.

Междинната оценка включва:

- оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- оценка на степента на постигане на съответните цели;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки за актуализация на Плана.

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Междинната оценка на изпълнението на ОПР дава информация за провежданите политики и подпомага общината да подобри прозрачността на планираните дейности и използването на съществуващите ресурси. На база резултатите и препоръките от оценката се решава необходимостта от актуализация на ОПР.

Последващата оценка на Общинския план за развитие на община Вършец, съгласно чл.34 от ЗРР, се извършва не по-късно от 1 година след изтичането на периода на неговото действие, т.е. до края на 2021 г.

Последващата оценка включва:

- оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- оценка на общото въздействие;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Резултатите от извършваната оценка на Общинския план за развитие се отчитат при оценка на изпълнението на Областната стратегия за развитие и на Националната стратегия за регионално развитие. Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от Общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последваща оценка на изпълнението на ОПР. Общинският съвет осигурява дейностите по публичност и разпространение на резултатите от оценката.

Таблица 22. Видове оценки на Общинския план за развитие

	Предварителна	Междинна	Последваща
Основание	Основание: чл. 32 ал. 1 от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 33 ал. 1 от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 34 ал. 1 от Закона за регионално развитие
Период за изпълнение	Успоредно с ОПР	Не по-късно от 4 години от началото на периода на действието на Плана	Не по-късно от една година след изтичането на периода на действието на Плана.

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание	Прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите върху социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка. Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.	1. Оценка на първоначалните резултати от изпълнението; 2. Оценка на степента на постигане на съответните цели; 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; 4. Изводи и препоръки за актуализация на ОПР.	1. Оценка на степента на постигане целите и устойчивост на резултатите; 2. Оценка на общото въздействие; 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; 4. Изводи и препоръки относно провеждане на политиката за регионално и местно развитие.
Отговорни лица	Приема се от Общинския съвет по предложение на кмета на общината, заедно с ОПР	Кметът на общината внася за обсъждане и одобрение от Общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на Общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на общината	

Източник: Закон за регионалното развитие, Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие

През периода на действие на ОПР на община Вършец могат да се извършват допълнителни тематични оценки и оценки за специфични случаи по преценка на съответните органи за управление на регионалното развитие, определени в ЗРР.

3. Актуализация на Плана.

При актуализацията на ОПР следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално – икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

тази основа се разработи реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на Плана до края на съответния период.

Предпоставките за актуализация на ОПР трябва да съответстват на посочените в чл. 38 ал. 1 от ППЗРР.

Общинският план за развитие се актуализира:

1. при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
2. в съответствие с актуализирания документ за изпълнение на Областната стратегия за развитие;
3. в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
4. при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на ОПР;
5. на основата на резултатите от междинната или последваща оценка.

За актуализиране на Общинския план за развитие се разработва актуализиран документ за изпълнение за остатъка от периода на неговото действие. Изработването и приемането на Актуализирания общински план се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на Общинския план за развитие.

За ефективното и ефикасно изпълнение на Общинския план за развитие програмата за неговата реализация може да се актуализира при необходимост с решение на Общинския съвет по предложение на кмета на община Вършец.

Финансирането на процеса на изработване, съгласуване с партньорите и актуализиране на ОПР се осъществява чрез бюджета на общината.

Таблица 23. Общински план за развитие – задължения на кмета на общината и на Общинския съвет

Дейност	Задължение на кмета на община Вършец	Задължение на Общинския съвет на община Вършец
Разработване на ОПР	организира изработването и	

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

	съгласуването; осъществява координация и контрол върху процеса на разработване и съгласуване	
Наблюдение на ОПР	финансово и техническо обезпечаване на дейността по наблюдение – чрез бюджета на общината	орган за наблюдение на ОПР
Актуализиране на ОПР	организира актуализирането	обсъжда и приема актуализиран документ за изпълнението на ОПР
Приемане на ОПР	внося за обсъждане и приемане ОПР в Общински съвет	обсъжда и приема ОПР
Изготвяне на предварителна оценка на ОПР	внося за обсъждане и приемане в Общинския съвет заедно с ОПР	обсъжда и приема заедно с ОПР
Изготвяне на междинна оценка на ОПР	внося за обсъждане и одобряване от Общинския съвет доклад за резултатите от междинната оценка на изпълнението на ОПР	обсъжда и одобрява доклад относно резултатите от междинната оценка на изпълнението на ОПР
Изготвяне на последваща оценка на ОПР	внося за обсъждане и одобряване от Общинския съвет доклад за резултатите от последващата оценка на изпълнението на ОПР	обсъжда и одобрява доклад относно резултатите от последващата оценка на изпълнението на ОПР
Изготвяне на Годишен доклад за наблюдение	внося Годишния доклад за одобрение в Общинския	одобрява Годишния доклад

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец”, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

изпълнението на ОПР	съвет	
Информация и публичност на ОПР	осигурява информация и публичност	осигурява информация и публичност

Източник: Закон за регионалното развитие, Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие

Този документ е създаден в рамките на проект „Координиране и хармонизиране на местни политики за устойчиво развитие на община Вършец“, Договор за БФП № 13-13--175/12.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд